

«БЕКТЕМИН»

**Батыралы Сыдыков атындагы
Кыргыз-Өзбек эл аралык
университетинин илим жана
инновация боюнча проректору,
тех.и.д., КР ИАнын академиги
М.М. Исманов**

« 19 » 2023-жыл

13.00.01 -жалпы педагогика, педагогиканын жана билим берүүнүн
тарыхы адистиги боюнча изденүүчү

ТАШБАЕВА ГҮЛМАЙРАМ АБДИАШИМОВНА

**КАНДИДАТТЫК МИНИМУМДУК ЭКЗАМЕНГЕ
КОШУМЧА ПРОГРАММА**

**Тема: САЛТТУУ КЫРГЫЗ ҮЙ-БҮЛӨСҮНДӨ БАЛДАРДЫ
ЭМГЕКЧИЛДИККЕ ТАРБИЯЛООДО АТА-ЭНЕНИН РОЛУ ЖАНА
АНЫ АЗЫРКЫ МЕКТЕП ПРАКТИКАСЫНДА ПАЙДАЛАНУУНУ
ӨРКҮНДӨТҮҮ**

Илимий жетекчиси: п.и.д., профессор Муратов А.Ж.

«МЧжББПжМ кафедрасынын»

отурумунда талкуулоо жана бекитүү

Протокол № 4 « 5 » 12 2023-ж.

Кафедра башчысы Кадырова М.С.

Ош-2023-ж.

13.00. 01 -жалпы педагогика, педагогиканын жана билим берүүнүн тарыхы адистиги боюнча кандидаттык сынактын максаттары төмөнкүлөр: сынактан өтүүчүнүн илимий изилдөөгө жана илимий тажрыйбаларды өткөрүүгө теориялык жана кесиптик даярдыгынын деңгээлин аныктоо, педагогикалык ишмердүүлүктүн өзгөчөлүгү жана түзүлүшү, жалпы концепцияларды жана методологияларды билүүсүн аныктоо, жалпы педагогика тармагынын негизги теориялык жана практикалык көйгөйлөрүн билүүсүн аныктоо, теориялык жана колдонмолук милдеттерди коюуга жана чечүүгө даярдыгын аныктоо, изилдөө жүргүзүүнүн стратегиясынын жана тактикасынын программаларын, процедураларын жана усулдарын түзүүгө даярдыгын аныктоо, билим берүү практикасын илимий жактан камсыздоону жүзөгө ашыруу жөндөмдүүлүгүнө ээ болгондугун аныктоо.

Сынак аспиранттардын жана изденүүчүлөрдүн тандалган тема боюнча диссертациялык изилдөөнү аткарууда педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн теориялык даярдыгын деңгээлин аныктоого багытталган.

13.00. 01 -жалпы педагогика, педагогиканын жана билим берүүнүн тарыхы адистиги боюнча кандидаттык сынактын милдеттери:

1. Азыркы илимдин өнүгүүсү үчүн теориялык жана колдонмолук милдеттерин коюуга жана чечүүгө билим алып жаткандарын даярдыгынын деңгээлин аныктоо.

2. Педагогикалык кесипке теориялык, практикалык, психологиялык даярдыктар. Кыргыз эл педагогикасында камтылган залкар педагогикалык идеялардын ичинен эмгекке тарбиялоо идеяларын, эмгек тажрыйбасынын мазмунун, мүнөзүн, каражаттарын жана методдорун тарыхый-этнопеддагогикалык өңүттөн ачыктоого, алардын азыркы заманбап тарбиялоонун практикасы үчүн канчалык маанилүү экендигин белгилөө аны системалаштыруу.

3. Окуучуларды эмгекке чыгармачыл, аң-сезимдүү мамиле жасоого тарбиялоо жана окуучунун эмгекке муктаждыгын тарбиялоо, акыл жана күч

эмгегин айкалыштырып, анын интеллектуалдык потенциалын өнүктүрүү, эмгекке аң-сезимдүү чыгармачыл мамиле жасоого тарбиялоо, эмгек маданиятын, эмгекти уюштуруучулук жөндөмүн арттыруу, ошондой эле окуучунун нравалык сапаттарын калыптандыруу

4. Инсанга багытталган окутуу жана анын өзгөчөлүгү. Коомдук маданияттын бир бөлүгү болгон дене тарбия тутумунун базалык компоненттеринин структурасын жана мазмунун илимий жактан негиздөө, дене тарбия тутумунун иштиктүү болушун камсыздоо, өнүктүрүү үчүн аспиранттардын жана изденүүчүлүрдүн кеңири илимий усулдук эрудициясын түзүү.

СУНУШТАЛГАН НЕГИЗГИ АДАБИЯТТАР

1. Абдыраимова, Р.А. Кыргызская этнопедагогика и воспитание детей– Киев: 1997. – 187 с.
2. Абрамзон С.М. К семантике киргизских этнономов// Сов. этнография, 1946, №3
3. Акматалиев А. Кыргыздын көөнөрбөс доолотторү – Бишкек: Шам, 2000. – 348 б.
4. Алимбеков А. Кыргыз элинин билим берүү салттары – Бишкек: Алтын тамыр, 2001 – 42 б.
5. Алимбеков А. Кыргыз этнопедагогикасы– Бишкек: Алтын тамыр, 1997. – 62 б.
6. Анаркулов Х.Ф. Кыргыз эл оюндары. – Фрунзе: Кыргызстан, 1991.
7. Анаркулов Х.Ф. Кыргызские народные подвижные игры, физические упражнения и современность – Бишкек, 2003. – 284 б.
8. Апышов Б. Педагогика. Окуу– Бишкек, 2002. – 440 б.
9. Апышов, Б. Тарбия жараяны (окуу куралы)– Бишкек, 2008. – 126 б.
10. Байгазиев С. «Манас» эпосундагы баланы эркин тарбиялоо философиясы– Бишкек: «Алтын тамга», 2012. – 64 б.

11. Байгазиев С. «Манастын» ата-эне жөнүндөгү этнопедагогикалык осуяты– Бишкек: «Алтын тамга», 2012. – 62 б.
12. Волков Г.Н. Этнопедагогика. Учебник для студентов средних и высших педагогических учебных заведений– М: АСАДЕМА, 2000. — 10-11-б.
13. Волков Г.Н. Созвездия земли: избранная педагогическая публицистика– Чебоксары: Чувашкнигоиздат, 1979. – 460 с.
14. Волков Г.Н. Народная– Москва:1996. –54 с.
15. Габбасов С.-Х. Урпак тәрбиесиниң жаңа илими. 1,2-китеп. – Алматы, «Алматыкитеп», 2012. – 232 б.
16. Измайлов А.Э. Народная педагогика: Педагогические воззрения народов Средней Азии и Казакстана– М.:1991.
17. Коменский Я.А. Избранные педагогические сочинения– Москва: Педагогика, 1982. – С. 576.
18. Кыдыралиев К. Проблемы познания и воспитания в киргизских народных сказках– Фрунзе, 1979. – 185 б.
19. Кыдыралиев К. Этнопедагогика – улуттук нуктагы таанып-билүүнүн жана тарбиялоонун булагы– Бишкек, 2010. – 488 б.
20. Леонтьев А.Н. Избранные психологические сочинения в 2-х – Москва: Педагогика, 1983
21. Леонтьев А.Н. Проблемы развития психики– Москва: 1972. – 292с.
22. Лихачев Б. Педагогика. Курс лекций– Москва: Юрайт, 1999. – 240 с.
23. Лихачев Б. Т. Педагогика– Москва, 1992
24. Мадаминов Г. Ата-энелер, сиздер үчүн. – Бишкек, 2016. – 108 б.
25. Мамбетакунов Э. Педагогиканын негиздери: Жогорку жана орто окуу жайларынын студенттери менен мектеп мугалимдериүчүн окуу куралы. 2-бас. – Бишкек: Айат, 2008. – 28 – 29-бб. 304 б.
26. Муратов А.Ж. Кыргыз балдар адабияты: окуу китебине кошумча колдонмо – Бишкек: Айат, 2012. – 264 б.
27. Муратов А. Ж. Бала тарбиялоодогу кыргыз керемети. Улуттук тарбия жана билим берүү салттары– Бишкек, 2020. – 368 б.

28. Муратов А.Ж. Балдарга багышталган элдик салттар жана тойлор. – Бишкек: «Айат», 2015. – 52 б.
29. Нездемковская Г.В. Этнопедагогика: учебное пособие – Москва: Академический Проект, 2011. – 225 с.
30. Песталоцци И.Г. Избранные педагогические сочинения – Москва, 1981. – т. 2. 416 с.
31. Рысбаев С.К. Азыркы кыргыз балдар адабияты: проблемалар жана портреттер– Бишкек, 1998.
32. Рысбаев С.К. Баланы көркөм сөз менен тарбиялоо – Бишкек, 1998. – 64
33. Рысбаев С.К. Кыргыз балдар фольклорунун педагогикасы– Бишкек: «Билим куту». 2006. – 367 б.
34. Саипбаев С.М. Кыргыз оюндарынын педагогикалык мааниси– Фрунзе: «Мектеп», 1976. – 44 б.
35. Салиев А. Акыл-эс дүйнөсү жана көркөм элес– Фрунзе: Мектеп, 1981. – 256 б.
36. Сатылганов Т. Насыят // <https://kg.tyup.net/toktogul-satylganov-nasyyat-1454>
37. Сатылганов Т. Насыят <https://dan.journalist.kg/poeziya/toktogul-satylganov-nasyiat/>
38. Ушинский К.Д. Избранные педагогические произведения –Москва, 1968. – 557с.
39. Ушинский К.Д. Избранные педагогические сочинения.– Москва:Педагогика, 1988. – 414 с.
40. Ушинский К.Д. Материалы к третьему тому педагогической антропологии– Москва, 1950. – 665 с.
41. Ушинский К.Д. Человек как предмет воспитания. Опыт антропологии– Москва, 1948. – 774 с.
42. Ушинский К.Д. Избранные педагогические соч.– Москва: Педагогика, 1974. – Т. 1. – 584с.

43. Шилова М. И. Социализация и воспитание личности школьника в педагогическом процессе: учебное пособие: [для студентов вузов, обучающихся по педагогическим специальностям] / М. И. Шилова; М-во образования Рос. Федерации, Рос. акад. наук, Сиб. отд-ние, Краснояр. гос. пед. ун-т. – 2-е издание, переработанное и дополненное.– Красноярск: КГПУ, 2002. – 21 с.
44. Шилова М. И. Теория и методика воспитания: традиции и новации: избранные педагогические труды / М. И. Шилова; Рос. акад. образования, Сиб. отд-ние, Краснояр. гос. пед. ун-т. – Красноярск: Универс, 2003. – 710, с., 1 л. портр.
45. Шилова М.И. Учителю о воспитанности школьников. – Москва: Педагогика, 1990. – 144 с.
46. Элкин Д.Д. Эрик Эрикссон и восемь стадий человеческой жизни (предисловие) – Москва: Учпедгиз, 1960. – 328 с.
47. Эльконин Д.Б. Введение в психологию развития: в традиции культурно-исторической теории Л.С.Выготского-Москва: Психология, 1994. – 167с.
48. Юзликаева Э.Р.Теория и практика общей педагогики: Учебник для направления бакалавриата область образования–Ташкент, 2012. – 388 с.
49. Фальк Б, Марголин Л. Как побудить задавать вопросы.// Перемена, 2005.-том 6.-№ 2
52. Халперн Д. Психология критического мышления. - Санкт-Петербург, 2000.
53. Хохрякова Ю.М. Сенсорное воспитание детей раннего возраста: Библиотека воспитателя ДОУ 2014/08 / Ю.М. Хохрякова. - М.: Творческий центр Сфера, 2014. - 128 с.
54. Хохрякова Ю.М. Сенсорное воспитание детей раннего возраста: учебно-методическое пособие / Ю.М. Хохрякова. - М.: ТЦ Сфера, 2014. - 128 с.
55. Шарапановская Е.В. Воспитание и обучение детей с ММД и ПШОП / Е.В. Шарапановская. - М.: ТЦ Сфера, 2005. - 96 с.

56. Щемененко А.В. Воспитание для детей: Учебно-методическое пособие / А.В. Щемененко. - Рн/Д: Феникс, 2011. - 109 с.

СУНУШТАЛГАН НЕГИЗГИ АДАБИЯТТАР ССЫЛКАЛАР

1. <http://www.science-education.ru/pdf/2014/6/571>.
2. <http://naukovedenie.ru/PDF/70PVN214>
3. http://cert.covenok.ru/files/kids_detsad_2014/3150.
4. http://journals.uspu.ru/attachments/article/478/Педагогическое%20образование%20в%20России_2013_5_ст.%2005.pdf
5. http://net-edu.ru/sites/default/files/file/sec6_st4.pdf
6. <http://vestnik1.pspu.ru/s1v2.pdf>
7. <http://cyberleninka.ru/article/n/narodnaya-kultura-kak-sredstvo-formirovaniya-gendernoy-tolerantnosti-u-detey-starshego-doshkolnogo-vozrasta>
8. <http://cyberleninka.ru/article/n/razvitiye-predstavleniy-o-semie-i-obraze-roditelya-v-sisteme-detsko-roditelskih-otnosheniy>
9. <http://cyberleninka.ru/article/n/formirovanie-prinadlezhnosti-k-semie-u-detey-starshego-doshkolnogo-vozrasta>
10. <http://cyberleninka.ru/article/n/otkrytye-obrazovatelnye-resursy-1>
11. <http://194.226.214.124/db.portal.e-library/00000071/1statya.pdf>
12. <http://www.imc-new.com/preschool-education/59-2011-04-16-11-41-27/597-2014-02-13-06-42-16>
13. http://www.vgafk.ru/upload/medialibrary/b97/zhurnal_fvist_8.pdf

КАНДИДАТТЫК МИНИМУМДУК ЭКЗАМЕНГЕ КОШУМЧА ПРОГРАММАСЫ БОЮНЧА СУРООЛОР

1. Манас»- залкар педагогикалык идеянын кенчи
2. Элдик педагогдордун таалим, тарбия жөнүндөгү ой толгоолору
3. Боордош казак элинин илими педагогикалык ой жүгүртүүсүн негиздөөчүлөр
4. Кыргыздын элдик педагогдору таалим, тарбия жөнүндө
5. Тарбия - коомдук кубулуш катары
6. Өнүгүү, тарбия жана инсандын калыптанышы
7. Инсандын өнүгүп жетилүүсү жана тарбия
8. Балдардын курак жаш өзгөчөлүктөрү жана тарбия
9. Тарбиянын максаты жөнүндө түшүнүк
10. Буржуазиялык тарбиянын максаты
11. Элдик тарбиянын составдуу бөлүктөрү

- 12.Тарбия жараянынын маныз мааниси жана мыйзам ченемдүүлүктөрү
- 13.Тарбиянын маныз-мааниси. мазмуну
- 14.Тарбия назарияты жөнүндө ойлордун өнүгүшү
- 15.Тарбия жараянынын табиятынын татаалдыгы
- 16.Тарбия жараянынын мыйзам ченемдүүлүктөрү
- 17.Тарбия жараянынын максаттуулук жана жогорку идеялуулук принципти
- 18.Тарбия жараянынын турмуш менен, жашоо тиричилигинин амалияты менен байланышта болуу принциби
- 19.Баланы эмгекте жана активдүү ишмердүүлүктө тарбиялоо принциби
- 20.Баланы жамаатчылыкта тарбиялоо принциби
- 21.Балага талап коюу менен бирге анын адамдык беделин урматтоону туура айкалыштыруу принциби
- 22.Тарбия жараянындагы системгуюулук, ырааттуулук жана тарбиялык таасирдин биримдүүлүк принципти
- 23.Балдардаты өз алдынчалуулук жана демилгелүүлүктү өркүндөтүү менен педагогикалык жетекчиликти туура айкалыштыруу принциби
- 24.Баланын жаш курагын жана жекече өзгөчөлүгүн эсепке алуу принциби
- 25.Өзүн-өзү тарбиялоо. Кайрадан тарбиялоо
- 26.Тарбиянын жалпы усулдары
- 27.Тарбиянын жалпы методдору жөнүндө түшүнүк
- 28.Үйрөтүү усулу. Көнүгүү усулу. Ишендирүү усулу. Ангеме усулу
- 29.Балдардын турмуш тиричилигиндеги ишмердүүлүктөрүн уюштуруу методу
- 30.Мактоо усулу. Жазалоо усулу.
- 31.Адеп-ахлак тарбиясы. Адеп-ахлак жөнүндө түшүнүк.
- 32.Адеп-ахлактын тарыхый жана таптык мүнөзү
- 33.Ыймандуулук касиеттердин башаты- жөнөкөй эле боорукерлик
34. Адептүүлүк жан дүйнөнүн байлыгы
35. Саясий-идеялык, экологиялык жана укук тарбиясы
- 36.Саясий-идеялык тарбиянын мазмуну жана милдеттери
- 37.Окуучулардын кылмыш ишине баруусунун алдын алуу
- 38.Эмгек тарбиясы жана сарамжалдуулукка үйрөтүү
- 39.Эмгек инсанды тарбиялап жетилдирүүнүн эн күчтүү караткаты катары
- 40.Өндүрүмдүү эмгекти окутуу менен айкалыштыруу
- 41.Эмгек тарбиясынын системасы жана принциптери
- 42.Мектептеги эмгек сабагынын милдеттери
- 43.Кол эмгеги — техникалык өйткүгүртүүнүн негизи
- 44.Эмгек тарбиясынын усулдары
- 45.Эмгектин адамды жаратуучу касиети
- 46.Эмгек тарбиясын ишке ашырууда экономикалык маалымат берүү жана сарамжалдуулукка үйрөтүү
- 47.Эстетикалык тарбиянын милдеттери ткана максаты
- 48.Эстетикалык тарбиянын караткаттары
- 49.Эстетикалык тарбиянын мазмуну

50. Эстетикалык тарбиянын системасы жана принциптери
51. Эстетикалык тарбия берүүдөгү окуулуктардын ролу
52. Класстан тышкаркы иштерде эстетикалык тарбия берүү
53. Дене тарбия жөнүндөгү окуунун өнүгүү динамикасы
54. Дене тарбиясынын мазмуну, максаты ткана милдеттери
55. Күч эмгеги жана дене тарбиясы. Режим жана дене тарбиясы.
56. Үй-бүлөдө балдарды тарбиялоо
57. Үй-бүлөдө бала тарбиялоо назариятынын өнүгүү тарыхы
58. Бала тарбиялоодо үй-бүлөнүн ролу жана милдеттери
59. Үй-бүлөдө балдарды туура тарбиялоонун иаарттары
60. Ата-энелердин кадыр-баркы, бала тарбиялоодогу үлгүсү
61. Ата-энелердин педагогикалык маданияты
62. Үй-бүлөдөгү реткимдин ролу. Мектеп. коомчулук менен бирге иштөө
63. Педагогикалык агартуу ишин жүргүзүү.

СУНУШТАЛГАН НЕГИЗГИ АДАБИЯТТАР

ССЫЛКАЛАР

1. <https://cyberleninka.ru/article/n/metodika-konstruktivnogo-vzaimodeystviya-dou-i-semi>
2. https://www.elibrary.ru/download/elibrary_36527438_40277993.pdf
3. <https://interactive-plus.ru/e-articles/589/Action589-474676.pdf>
4. https://elibrary.ru/download/elibrary_38195815_22893502.pdf
5. <https://cyberleninka.ru/article/n/innovatsii-v-praktikah-vzaimodeystviya-doshkolnogo-uchrezhdeniya-s-semiey>
6. https://interactive-plus.ru/ru/article/556646/discussion_platform
7. [http://globaljournals.ru/assets/files/journals/global-scientific-potential/117/g-n-p-12\(117\)-main.pdf](http://globaljournals.ru/assets/files/journals/global-scientific-potential/117/g-n-p-12(117)-main.pdf)
8. <https://cyberleninka.ru/article/n/vzaimodeystvie-doshkolnogo-uchrezhdeniya-i-semi-posredstvom-vnedreniya-sovremennyh-i-effektivnyh-form-sotrudnichestva-v>
9. https://elibrary.ru/download/elibrary_47131215_65392739.pdf
10. <https://cyberleninka.ru/article/n/sovremennye-formy-raboty-s-roditelyami-dou-v-usloviyah-fgos>
11. <https://cyberleninka.ru/article/n/factory-i-usloviya-effektivnogo-vzaimodeystviya-doshkolnogo-uchrezhdeniya-i-semi>
12. https://elibrary.ru/download/elibrary_42424596_75247476.pdf
13. https://elibrary.ru/download/elibrary_45570890_19225442.pdf

КОШУМЧА ПРОГРАММАНЫН БОЮНЧА СУРООЛОР

- Тема 1.** Мектепке чейинки жаштагы балдарга үй-бүлө тарбиясын берүүнүн өзгөчөлүктөрү.
- Тема 2.** Балдарды тарбиялоодогу үй-бүлө мүчөлөрүнүн милдеттери
- Тема 3.** Мектепке чейинки жаштагы баланы ыймандуулукка элдик жана диний тарбиялардын элементтери менен тарбиялоонун жолдору
- Тема 4.** Үй-бүлөнүн бала тарбиялоодогу орду
- Тема 5.** Үй - бүлө жөнүндө. Үй - бүлө тарбиясы жана анын зарылчылыгы
- Тема 6.** Үй -бүлө мүчөлөрүнүн бала тарбиялоодогу ролу
- Тема 7.** Бала тарбиясындагы ата-эненин үлгүсү жана кызматы
- Тема 8.** Балдарга мектепке чейинки тарбия берүүдөгү үй-бүлө мүчөлөрүнүн милдеттери
- Тема 9.** Мектеп жашын а жетпеген балдарга, үй-бүлө шартында, тарбиянын түрлөрүн аң-сезимине сиңирип, ар тараптан тарбия берүүнү уюштуруу
- Тема 10.** Үй-бүлө шартында жаш баланын ыймандуулук касиеттерин калыптандыруу
- Тема 11.** Жаш муунду үй-бүлөдө тарбиялоо жараянында ата-бабаларыбыздын жана диний тарбиянын кээ бир тарбиялоо ыкмаларынан пайдалануу
- Тема 14.** Мектепке чейинки балдардын «эмгек тарбиясы» түшүнүгүнүн аныктамасы
- Тема 15.** Мектепке чейинки балдардын инсандыгын өнүктүрүү үчүн эмгектин мааниси
- Тема 16.** Мектепке чейинки балдарды эмгекке тарбиялоонун максаты жана милдеттери
- Тема 17.** Мектепке чейинки балдардын эмгек ишмердүүлүгүнүн өзгөчөлүгү
- Тема 18.** Балдар эмгегин уюштурууга карата талаптар
- Тема 19.** Окуучулардын ишинин түрлөрү жана мазмуну
- Тема 20.** Окуучулардын эмгегин уюштуруунун формалары
- Тема 21.** Окуучулардын эмгегин уюштуруунун шарттары

- Тема 22.** Дидактикалык оюн сенсордук тарбиялоонун каражаты катары
- Тема 23.** Дидактикалык оюн интеллектуалдык өнүгүүнүн каражаты катары мектепке чейинки курактагы балдардын жөндөмдөрү
- Тема 24.** Дене тарбия аркылуу сергек жашоо образын калыптандыруу
- Тема 25.** Мектепке чейинки балдарды окутууда инсанга багытталган мамиле
- Тема 26.** Мектепке чейинки башталгыч курактагы балдар үчүн окуу оюндары
- Тема 27.** Дене тарбия сабагында физикалык көнүгүүлөрдүн мааниси
- Тема 28.** Эмгек планетанын экологиялык коопсуздугунун негизи катары жана андан ары цивилизациянын өнүгүшү.
- Тема 29.** Эмгек ар бир адамдын жана жалпы коомдун жыргалчылыгынын негизи катары
- Тема 30.** Эмгек — элдин турмушунун негизи. Эмгек өлкөнүн өнүгүүсүнүн негизи катары

Б. Сыдыков атындагы

КӨЭАУнун мектепке чейинки жана

башталгыч билим берүүнүн педагогикасы

жана методикасы кафедрасынын башчысы

педагогика илимдеринин кандидаты, доцент

« 5 » _____ 12 _____ 2023-ж.

М.С. Кадырова

